

Не клянїте мене

Янка Купала

За печальні пісні
Не клянїте мене,
Бо ж і так у вогні
Мое серце сумне.
Кров од болю кипить,
Мучить мука німа,
Ні на мент, ні на мить
Сну про щастя нема.
Я не можу здолать
В серці горя й жалю,
Шум плачів і проклять
Я думками ловлю.
Я не можу знести
Цей гидкий маскарад, —
Співи щастя вести,
Як ридає мій брат.
Скільки горя і сліз
Бачу всюди й завжди,
Скільки сам переніс
Я нещастя й біди!
Он стоїть удова,
В зорі смуток-туман,
В струп'ї вся голова,
А на плечах – лахман.
Руку, мов неживу,
Простягає мені:
"Пожалїйте вдову,
Згинув муж на війні!".
І тут сльози – кап-кап!
Доле, не доведи...
Що ж ти, брате, ослаб, —
Кпи з чужої біди!
Ось гуляє багач,
Аж палата дрижить,
А під брамою плач —
Там сирітка стоїть.
Стужа нею трясє,

Мов нагайкою тне,
Вітер скарги несе
І квиління сумне:
"Тут проходив народ,
Молоді та старі,
Проти гніту й знегод
Тут ішли бунтарі.
Тато з ними пішов —
І донині нема...
Стигне з холоду кров,
Сипле снігом зима.
А мене багатій
Вигнав з хати на сніг,
Де ж ти, батечку мій,
Де знайду я нічліг?!"
І тут сльози - кап-кап!
Доле, не доведи...
Що ж ти, брате, ослаб, —
Кпи з чужої біди!
Знову стогін... Жебрак
Під вікном, наче тінь;
Без ноги, неборак,
Повен жальних болінь.
Він стискає п'ястук,
Тягне пісню хрипку, —
Скільки злигоднів-мук
Пережив на віку:
"Відробив я панам,
Відслужив сорок літ, —
Став на службу дітям,
А сьогодні я - дід!
Гарував я щодня,
Не зважав на батіг,
Працював за коня,
Рано встав, пізно ліг.
Я орав, я косив,
Я канави копав,
Ліс рубав і возив,
Битий, кров'ю спливав.
Йшла робота вогнем...
А мій пан не тужив:

Багатів з кожним днем,
Смачно їв, смачно пив.
А я чахнув, бідак,
Був голодний, як вовк,
Та служив вірно так,
А тепер... " І замовк.
Тільки сльози - кап-кап!
Доле, не доведи...
Що ж ти, брате, ослаб, —
Кпи з чужої біди!
Та за скорбні пісні
Не обсмішуй мене,
Бо ж і так у вогні
Моє серце сумне.

15 квітня 1906 р.